

Reedukace dyslexie
Metoda barevných kostek
Metoda dle K. Santlerové

Jana Michalová, Eva Kudělková

METODA BAREVNÝCH KOSTEK

například při nácviku rozlišování b -d - p zapojíme zrakový, sluchový i hmatovéhoho smysl:

nácvik pomocí metody barevných kostek :

- jednotlivá písmena abecedy jsou nalepena na kostkách tak, že samohlásky mají jednu barvu, souhlásky jinou
- písmena, která si dítě plete (př. b / d), mají vždy určitou barvu, kterou si dítě spojuje s obrazem hlásky
- dítě v textu barevně vyznačuje písmena, která zaměňuje

METODA BAREVNÝCH KOSTEK

- metoda barevných kostek posiluje:
 1. zrakové vnímání
 2. sluchové vnímání
 3. hmatové představy
 4. pohybové představy
 5. pozornost
 6. paměť

- manipulace s kostkami rozvíjí:
 1. diferenciaci
 2. prostorovou a pravolevou orientaci
 3. analýzu a syntézu
 4. sekvenční percepci zrakově a sluchově prezentovaných vjemů

METODA BAREVNÝCH KOSTEK

- nacvičujeme postupně analýzu a syntézu slabik a slov
- slova sestavená z kostek, které dítě navléká na gumu
- zároveň čte a psacím písmem opisuje

METODA BAREVNÝCH KOSTEK

- metoda barevných písmen a práce s tzv. barevnými pravidly pomáhá dítěti v lepší orientaci a usnadňuje psaní diktátů
- přehledně zpracované tabulky s barevně upravenou abecedou nebo gramatickými pravidly má dítě k dispozici na pracovním stole. Základní gramatická pravidla jsou vázána vždy na určitou barvu. Uvedené barevné rozlišení není podstatné, ale dohodnutá barevná pravidla musíme již dodržovat. S postupnou orientací a automatizací opouští dítě barevné značení a pracuje již běžným způsobem

METODA BAREVNÝCH KOSTEK

- odstraňujeme nedostatky v diferenciaci tvarové podobných tiskacích písmen a reverzní tendence
- rozvíjíme sluchovou diferenciaci problematických hlásek
- dítě pracuje s hotovými tiskacími písmeny, náhradou za kostky mohou být různé abecedy s barevnými písmeny, které upevňujeme na gumu
- umožňuje široké použití

METODA DLE K. SANTLEROVÉ

metoda párového čtení – pair reading

- Jednoduchá, účinná metoda, patří mezi nejrozšířenější
- Tato metoda se rozvíjela od 70 let 20. století, především ve Velké Británii
- Cílem je *zlepšit* hravou formou schopnost dětí číst a psát
- Také čtení ve dvojici, dublované čtení

METODA DLE K. SANTLEROVÉ

- Jde o poslouchání čteného textu, doprovázené vizuálním sledováním
- Vychází z toho, že děti jsou schopny kopírovat nejen mechanické čtení, ale i rytmus, pomlky, akcenty a živý mluvní projev
- Simultánní poslech a tiché čtení zlepšuje čtenářské dovednosti dítěte

METODA DLE K. SANTLEROVÉ

- Při aplikaci metody je nutné dodržet tyto zásady:
 1. zásada – přítomnost osoby, která je ochotna pravidelně pracovat s dítětem a je seznámena s podstatou párového čtení
 2. zásada – ponechat dítěti svobodný výběr textu, který si vybírá podle svých zájmů

METODA DLE K. SANTLEROVÉ

■ **Technika párového čtení má dvě fáze**

1. fáze – simultánní čtení

- Rozvíjí se zde vzájemná souhra
- Vedoucí i s dítětem čtou společně nahlas v těsné synchronizaci tak, aby dítě stačilo udržet tempo s vedoucím
- Tempo čtení volíme podle čtenářské vyspělosti, výška hlasu je vhodnější v nižší poloze
- Při vzniku chyby se čtení zastaví a vedoucí taktně navede dítě na správné přečtení

METODA DLE K. SANTLEROVÉ

2. fáze – nezávislé čtení

- Když se dítěti čtení daří, nechá je vedoucí číst samostatně jednoduchou pasáž textu, pokud dítě chce číst samostatně a pokud čte správně
- Vedoucí se s dítětem dohodne na signálu (dotek ruky, pohyb hlavou, t'uknutí do stolu), kterým oznamuje, že chce číst samo
- Chválit dítě nejen za správné čtení, ale i za aktivitu a iniciativu

METODA DLE K. SANTLEROVÉ

2. fáze – nezávislé čtení (pokračování)

- Na počátku se obvykle čte větší část textu simultánně, postupně se přechází na větší podíl nezávislého čtení
- Korekce chyb se provádí bezprostředně
- Vedoucí zjišťuje správnost čtení a pochopení textu na modelových situacích
- Pokud dítě opravilo chybu samo, znamená to, že prokázalo porozumění textu

METODA DLE K. SANTLEROVÉ

Aplikace párového čtení

- Většinou se uvádí časové rozmezí od 4 týdnů do 12 měsíců
- K výraznému zlepšení při pravidelném čtení dochází asi po 6 týdnech
- Dítě čte v krátkých intervalech 10-15 minut, které lze opakovat několikrát za den

METODA DLE K. SANTLEROVÉ

Modifikace základní metody

- Poslouchání textu rodiči – usnadňuje porozumění textu - dítě čte nahlas, rodiče poslouchají, opravují špatně přečtená slova a vysvětlují neznámé pojmy
- Přípravné čtení – využívá důkladné motivace před čtením – rodič nejprve hovoří s dítětem o textu, pak čte ukázkou z knihy a dítě sleduje text, po vysvětlení a nácviku obtížných slov čte dítě text samo

METODA DLE K. SANTLEROVÉ

metoda párového čtení – pair reading

- Youngovo a Tareho párové čtení – při hlavním čtení vynechává vedoucí čtení snadných slov a postupně přivádí dítě k samostatnému čtení
- Gilhamova metoda párového čtení – začíná opět rozhovorem o textu, následuje společné čtení a oprava chyb, když se dítě seznámí s textem, rodič snižuje intenzitu hlasu a pozvedne jej jenom při špatně přečteném slovu
- Stínové čtení – dospělý je při čtení o slovo napřed před dítětem, dítě tak zčásti čte a zčásti opakuje text, který slyší

POUŽITÁ LITERATURA

- Matějček, 1995
- Zelinková, O: SPU
- Santlerová, K. *Metody ve výuce čtení a psaní*. Brno : Paido, 1995